

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. D. Ket

BEL/GRN

Telefoonnummer 06-52401519

ketd@noord-holland.nl

1 | 4

Betreft: Realisatiestrategie Natuurnetwerk Nederland

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (de actieve informatieplicht) informeren wij u graag over de Realisatiestrategie voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN), die wij op 29 september jl. hebben vastgesteld.

In ons coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' staat ten aanzien van het NNN dat wij onverkort vasthouden aan de ambitie om in 2027 het gehele NNN in Noord-Holland afgerond te hebben. Ook is de ambitie uitgesproken om in deze coalitieperiode reeds 3.000 ha NNN, ongeveer de helft van de restantopgave, te realiseren. Op 9 april jl. informeerden wij uw Staten in een brief over een aantal maatregelen die we hiervoor reeds in gang hebben gezet, zoals de oprichting van een regiebureau NNN, een optimalisatie van de begrenzing van het NNN en het versnellen van bestaande NNN-projecten. Daarbij constateerden we dat - ondanks deze maatregelen - het realisatietempo nog te laag blijft om de ambities uit het coalitieakkoord waar te maken. Vandaar dat wij in de afgelopen maanden aanvullende maatregelen hebben verkend, met specifiek aandacht voor de mogelijkheden om sneller gronden beschikbaar te krijgen voor inrichting tot natuur.

In de door ons college vastgestelde Realisatiestrategie NNN beschrijven wij de maatregelen die we nemen om tot een tijdige afronding van het NNN te komen. Het gaat om een zeer ambitieus pakket aan maatregelen, waarmee wij verwachten dat wij in 2027 het gehele NNN hebben ingericht, danwel de gronden beschikbaar hebben om in maximaal drie jaar daarna in te richten. Hiermee zou het NNN in Noord-Holland afgerond kunnen worden. Wel zal de focus de komende jaren liggen op het beschikbaar krijgen van gronden voor het NNN en opstarten van planvorming in de verschillende deelgebieden. De resultaten die dit oplevert, zullen grotendeels pas in de volgende coalitieperiode bereikt worden. Daarom zullen wij in deze coalitieperiode niet de gewenste 3.000 hectare realiseren en stellen wij onze ambitie voor deze coalitieperiode

Verzenddatum

Kenmerk

1444638/1444647

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

bij naar 1.750 hectare. Om een voorspoedige uitvoering van de Realisatiestrategie te bevorderen, is ons college daarnaast voornemens om een zeer aanzienlijk aanvullend budget vrij te maken voor de afronding van het NNN. Een voorstel hiertoe zal bij de Eerste Begrotingswijziging aan uw Staten worden voorgelegd. Daarnaast zal komende maanden met het Rijk worden gesproken over de concretisering van het zgn. 'Programma Natuur'; de aanvullende middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor natuurontwikkeling. Ook hierover verwachten wij eind 2020 meer duidelijkheid te kunnen verschaffen.

Inhoud Realisatiestrategie

De Realisatiestrategie kent drie speerpunten: de optimalisatie van het NNN, het grootschaliger inzetten van het instrument van de volledige schadeloosstelling en het starten van gebiedsgerichte planvorming in deelgebieden. Omdat wij in onze vorige brief reeds uitgebreid zijn ingegaan op de optimalisatie van het NNN, richten wij ons nu op de andere twee speerpunten.

Volledige schadeloosstelling

Om het natuurnetwerk compleet te krijgen dient er nog 5.600 ha NNN gerealiseerd te worden. Hiervan is circa 4.000 ha in eigendom van particulieren en voor het overgrote deel in agrarisch gebruik. Om het natuurnetwerk te kunnen uitbreiden, zullen deze gronden eerst beschikbaar moeten komen. Dit kan via aankoop van deze gronden door de provincie of door zelfrealisatie waarbij de grondeigenaar – met behulp van subsidie van de provincie - zelf de agrarische grond omzet naar natuur en het natuurbeheer uit gaat voeren. Het animo voor verkoop of zelfrealisatie is beperkt, omdat dit vaak geen oplossing biedt voor agrarische bedrijven die de gronden niet kunnen missen in hun bedrijfsvoering. In feite komen er alleen bij bedrijfsbeëindiging gronden te koop. Om zowel de aankoop van gronden alsook de zelfrealisatie aantrekkelijker te maken, biedt ons college met dit besluit de mogelijkheid om voor alle NNN-gronden in en nabij Natura 2000-gebieden een volledige schadeloosstelling te betalen. Hiermee ontstaan ruimere financiële mogelijkheden die (agrarische) ondernemingen perspectief bieden op een bedrijfsverplaatsing vanuit het NNN naar agrarische gebieden. Ook ontstaan er betere mogelijkheden voor zelfrealisatie, bedrijfsbeëindiging en bedrijfsomschakeling naar een meer natuurinclusief bedrijf. We stellen voor deze coalitieperiode een budget van € 32 miljoen beschikbaar om op basis van volledige schadeloosstelling gronden beschikbaar te krijgen. De verwerving op basis van volledige schadeloosstelling zal in de volgende coalitieperiode onverminderd doorlopen. Het is derhalve denkbaar dat dit bedrag nog zal worden verhoogd; mede afhankelijk van het animo onder grondeigenaren.

Uitgangspunt is om gronden voor het NNN waar mogelijk op vrijwillige basis, dat wil zeggen via minnelijke overeenstemming, te verwerven. Alleen in het uiterste geval, wanneer ook na een zorgvuldig traject met de desbetreffende grondeigenaar, geen zicht komt op de beschikbaarheid van de gronden, zullen wij besluiten om het onteigeningsinstrument in te zetten. Dit is ook een juridische plicht die wij als overheid hebben; de

overheid mag namelijk een grondeigenaar enkel een volledige schadeloosstelling bieden als zij bereid is om als uiterst middel ook het ontegeningsinstrument in te zetten. Zo niet, zou sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun bij het bieden op basis van volledige schadeloosstelling. Dit is ook de reden dat wij volledige schadeloosstelling selectief inzetten: enkel in en nabij de Natura 2000-gebieden. Hier gelden immers in Europees verband afgesproken verplichtingen om de kwaliteit van natuurgebieden te verbeteren. Met de NNN-realiseringsmaatregelen ontstaan hier robuuste natuurgebieden die minder kwetsbaar zijn voor invloeden van buitenaf, zoals verdroging en verrijking van de bodem door stikstof of fosfaat. Zo zal de inzet van dit instrument ook tot een gunstig effect op andere beleidsvelden leiden: daar waar voor de NNN-realiseringsmaatregelen agrarische bedrijven worden verplaatst en het natuurareaal wordt uitgebreid, kan de waterkwaliteit worden verbeterd en kan in veenweidegebieden bodemdaling worden tegengegaan. Bovendien kan het beheer van de natuurgebieden in robuuste eenheden doeltreffender en doelmatiger worden georganiseerd. Omdat agrarische bedrijven in grote delen van het NNN een belangrijke rol vervullen in de uitvoering van het natuurbeheer, wordt bij beëindiging en verplaatsing van agrarische bedrijven vooraf een beheercheck gedaan. Daarbij wordt nagegaan of er zicht is op continuïteit van het beheer van zowel de natuur alsook van het omliggende landschap. Waar nodig vinden extra maatregelen plaats om duurzaam beheer te kunnen waarborgen.

Gebiedsgerichte planvorming

De samenhang tussen verschillende beleidsvelden is ook de reden dat wij onze gebiedsprocessen zo integraal mogelijk vormgeven en, bijvoorbeeld, de realisatie van het NNN combineren met de gebiedsgerichte aanpak stikstof. Deze integrale gebiedsprocessen geven wij graag vorm met partijen in het gebied. Om slagvaardig verder te werken hebben wij de restantopgave voor het NNN verdeeld over 25 deelgebieden (zie de kaart in bijlage 3 van de realisatiestrategie), waarbinnen we actief aan de slag gaan met de realisatie. In deelgebieden met een omvangrijke opgave en veel samenhang met andere doelen, zetten we projectleiders in die – samen met gebiedspartners – het planproces opstarten. In de gebieden met een beperktere NNN-opgave stellen we gebiedsregisseurs aan die de uitvoering van het NNN aanjagen, bijvoorbeeld door het stimuleren van lokale initiatieven. Om dit te kunnen waarmaken, hebben wij de ambtelijke capaciteit uitgebreid.

Verdere betrokkenheid van uw Staten

De financiële consequenties van de Realisatiestrategie zijn verwerkt in het Programma Natuurontwikkeling (PNO), dat, zoals gebruikelijk, dit najaar ter besluitvorming aan uw Staten wordt voorgelegd. In dit PNO vindt u een overzicht van alle lopende projecten en budgetten. Om de controlerende taak van uw Staten ten aanzien van de NNN-voortgang te faciliteren, zullen wij een jaarlijks uitvoeringsplan opstellen waarin u de voortgang kunt volgen. De vorm die dit uitvoeringsplan krijgt, en de wijze waarop dit plan zal samenhangen met het PNO, zal in de komende maanden verder worden uitgedacht.

Ons college is vastbesloten om de biodiversiteit in Noord-Holland te versterken en het NNN af te ronden. Deze Realisatiestrategie zet een belangrijke stap in die richting. Wij gaan ervan uit uw Staten hiermee naar tevredenheid te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter